

Správa
o činnosti ZPOZ Človek - človeku pri MsÚ
v Starej Ľubovni za rok 2022

CHARAKTERISTIKA ZPOZ

Obecné samosprávy prostredníctvom zborov pre občianske záležitosti majú možnosť dôstojným, zážitkovým a neformálnym spôsobom deklarovať svoj vzťah k občanom svojej obce. Majú možnosť využívať prácu ZPOZ nielen pri povinných, zákonom stanovených obradoch, ako je občiansky sobáš a občiansky pohreb, ale aj pri rôznych významných kultúrnych a spoločenských udalostiach v obci.

ZPOZ v Starej Ľubovni je od počiatku členom Združenia zborov pre občianske záležitosti Človek človeku v Slovenskej republike, ktoré nielen združuje, ale aj metodicky usmerňuje jednotlivé ZPOZ-y. Ľubovniansky ZPOZ pravidelne prispieva do bulletinu Človek Človeku. Eva Kollárová je členkou Ústrednej rady Združenia ZPOZ Človek človeku v SR (jediná za Prešovský a Košický kraj) a zároveň predsedníčkou Krajskej rady Prešovského kraja.

Veľkou devízou ZPOZu v Starej Ľubovni je participácia mladých ľudí na jednotlivých obradoch. Ako zásadná sa v tomto prípade javí spolupráca so Základnou umeleckou školou Jána Melkoviča v Starej Ľubovni, ktorá je liahňou mladých talentov – hudobníkov, spevákov, recitátorov, autorov poézie.

ZPOZ v Starej Ľubovni má v celoslovenskom meradle významné postavenie a dobré meno, čo pravidelne dokazuje nielen na obradoch a občianskych slávnostiach v rámci mesta, ale aj pri celoslovenských aktivitách.

V roku 2021 získal kolektív staroľubovnianskeho ZPOZ prestížne a najvyššie ocenenie Združenia ZPOZ Človek človeku v SR – Cenu Zlaté srdce. Cena bola odovzdaná 24. septembra 2021 v Banskej Bystrici pri príležitosti osláv 30. výročia vzniku Združenia ZPOZ Človek človeku v Slovenskej republike. Staroľubovniansky ZPOZ si túto udalosť pripomenul na slávnostnom obrade v júni 2022.

PREHĽAD DRUHOV OBRADOV A SLÁVNOSTI REALIZOVANÝCH ZPOZ-om V STAREJ ĽUBOVNI

1. OBČIANSKE OBRADY

- uzavretie manželstva
- pohreb, občianska rozlúčka

2. RODINNÉ SLÁVNOSTI

- privítanie dieťaťa do života – individuálne, kolektívne
- životné jubileá
- jubilejné sobáše
- odobierka pred cirkevným sobášom
- prijatie novomanželov (po cirkevnom sobáši, po sobáši uzavretom v cudzine)

3. SPOLOČENSKÉ SLÁVNOSTI

- rozlúčka so základnou školou
- stužková slávnosť
- pomaturitné stretnutie
- slávnosť výročia spoločenskej organizácie, významnej organizácie v meste
- poďakovanie darcom krvi

- prijatie učiteľov pri príležitosti Dňa učiteľov
- prijatie a ocenenie športovcov, reprezentantov mesta
- prijatia primátorom mesta – významných osobností, učiteľov, seniorov, vzácných hostí

4. SPOMIENKOVÉ SLÁVNOSTI

- na významnú osobnosť kultúrno-spoločenského života
- pietne akty – k oslobodeniu mesta, k Dňu víťazstva nad fašizmom, k výročiam SNP

5. SLÁVNOSTI SAMOSPRÁVY

- Cena Mesta, Cena primátora mesta
- udelenie čestného občianstva
- prijatie významnej delegácie
- vyhlásenie najúspešnejších športovcov, najúspešnejších reprezentantov mesta v oblasti kultúry a vzdelávania
- odhaľovanie pamätných tabúl a pamätníkov

6. INÉ

- podujatia pre kluby a domovy dôchodcov
- podujatia a obrady na významných súťažiach, festivaloch: Dúha, Poetická Ľubovňa, Naša Vansovej Lomnička
- vernisáže
- odprevedenie nových kníh, zborníkov, filmov a hudobných CD do života
- vyhodnotenie súťaže Babka, dedko
- vyhodnotenie súťaže Naj balkón, predzáhradka

OBRADY ZPOZ V ROKU 2022

Staroľubovniansky ZPOZ každoročne zabezpečuje celú škálu obradov: privítania detí, životné jubileá, pohreby, sobáše, účinkuje pri pietnych spomienkach, vernisážach v Galérii Provinčný dom, pri významných výročiach organizácií, odovzdávaní Janského plakiet darcom krvi, prijatí významných osobností, vzácných hostí, organizuje prijatia učiteľov, seniorov, slávnostné odovzdávanie Ceny mesta a Ceny primátora mesta, odovzdávanie ocenení najúspešnejším reprezentantom mesta v oblastiach kultúra, vzdelávanie a šport, pripravuje programy na slávnostné prezentácie kníh a CD, programy na celoslovenské súťaže a festivaly Dúha, Naša Vansovej Lomnička, Poetická Ľubovňa a podobne.

Cieľom ZPOZ je spokojný občan. Aj preto pracovníci mesta uplatňujú individuálny prístup pri realizácii obradov. Obrady sa často pripravujú jednotlivým klientom na mieru, podľa osobitného scenára, na základe podkladov dodaných od prijímateľov obradu. Spätná väzba potvrdzuje, že je to správna cesta.

V roku 2022 bola činnosť ZPOZ v Starej Ľubovni ešte poznačená pandemickou situáciou a mnohými opatreniami v nielen v oblasti kultúry, ale aj v celej spoločnosti, a to najmä v prvej polovici roka. V čase, keď sa obrady nemohli vôbec vykonávať, boli namiesto realizácie obradov pri významných životných jubileách a privítaní nových občiankov Starej Ľubovne jubilantom a rodičom detí zasielané blahoželania s malým darčekom. Niektoré podujatia, ktoré ZPOZ organizoval alebo pri nich participoval, sa preniesli do online priestoru. ZPOZ sa spolupodieľal aj pri realizácii siedmich vernisáží v Galérii Provinčný dom. Z nich najvýznamnejšia bola výstava Andyho Warhola a Helmuta Bistíka.

V roku 2022 bolo zrealizovaných 108 obradov.

Počet zrealizovaných obradov od roku 2016 podľa druhu:

obrad	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sobáš /z toho delegovaného/ cudzincov/ mimo obradnej miestnosti/ s odobierkou	34 2/3/1/3	30 9/3/0/2	22 6/5/2/3	23 7/2/2/7	30 3/1/0/1	21 3/0/0/1	29 6/5/3/1
odobierka, symbolický sobáš	3	3	3	2	1	1	1
privítanie detí	15	11	14	12	3	0	7
životné jubileá	26	24	32	26	5	8	20
slávnosti s odovzdávaním cien (Cena mesta, vyhlásenie najúspešnejších reprezentantov, odovzdávanie Janského plakiet...	10	11	11	9	1	2	9
pohreby, občianske rozlúčky	5	8	4	9	5	9	10
pietne akty, odhalenie pamätnej tabule, spomienkové slávnosti	3	3	5	5	3	3	4
slávnostné prijatia primátorom mesta	5	4	3	4	0	0	2
vernissáže	9	9	8	8	2	7	7
obrady na celoslovenských súťažiach, festivaloch, krajských prehliadkach	11	6	7	12	1	7	5
iné spoločenské obrady (rozlúčka so ZŠ, pomaturitné stretnutie, stužková, výr. vzniku organizácií, zlatá svadba	10	10	10	19	0	7	12
prezentácia knihy, uvedenie knihy, CD do života	0	5	3	2	0	0	2
SPOLU	131	124	123	131	51	65	108

Všetky obrady ZPOZ sa zapisujú do pamätných a sobášnych kníh Mesta Stará Ľubovňa. Priemerný počet zápisov do pamätných kníh je 140 - 150 za jeden rok. V roku 2022 pre znížený počet podujatí a aj zmenený charakter niektorých obradov počet zápisov klesol na 112. Autorkou zápisov je Oľga Matviaková, ktorá ich realizuje už viac ako 40 rokov.

Počet obradov ZPOZ – prehľad od roku 1998

Rok	Počet
1998	101
1999	101
2000	82
2001	74
2002	95
2003	85
2004	87
2005	78
2006	88
2007	90
2008	107
2009	119

Rok	Počet
2010	120
2011	116
2012	114
2013	116
2014	118
2015	106
2016	131
2017	124
2018	123
2019	131
2020	51
2021	65
2022	108

ČLENOVIA ZPOZ

Činnosť ZPOZ v roku 2022 zabezpečovalo 31 členov. Primátor mesta Ľuboš Tomko a štyria poslanci, poverení MsZ vykonávať obrady určené zákonom a obrady organizované mestom (Dalibor Mikulík, Klaudia Satkeová, Rastislav Stašák, Rudolf Žiak). Najpočetnejšiu skupinu tvorí spevácka a hudobná zložka (11), recitátori (8) a matrikárky (3), rečník (1), organizátori (2) a jedna scenáristka a režisérka.

Tajomníčkou ZPOZ, ktorá je zároveň zamestnankyňou Mesta Stará Ľubovňa, je Monika Dušeková. Jej úlohou je vedenie agendy a kompletná organizácia obradov ZPOZ. Predsedom ZPOZ je Valent Jaržembovský.

Počet členov ZPOZ v Starej Ľubovni

zaradenie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
poslanci poverení MsZ vykonávať sobášne	5 + primátor	5 + primátor	4 + primátor	4 + primátor	4 + primátor	4 + primátor
rečník	0	0	1	1	1	1
spevácka a hudobná zložka	15	13	13	10	10	11
recitátori	9	9	9	8	9	8
matrikárky	3	3	3	3	4	3
organizátori	3	4	3	2	3	2
scenáristka, režisérka	1	1	1	1	1	1
spolu	37	38	35	30	33	31

HOSPODÁRENIE ZPOZ PRI MSZ V STAREJ ĽUBOVNI

ZPOZ hospodári s finančnými prostriedkami schválenými MsZ v rámci rozpočtu Mesta na príslušný kalendárny rok.

položka	čerpanie rok 2017 v €	čerpanie rok 2018 v €	čerpanie rok 2019 v €	čerpanie rok 2020 v €	čerpanie rok 2021 v €	čerpanie rok 2022 v €	plán 2023 v €
odmeny	7 531,50	8 848,50	9 439,50	6 018,00	5 985,00	9 187,50	11 000
poistenia	1 962,85	2 435,76	2 494,02	1 752,60	1 829,00	2 888,76	3 200
všeobecný materiál	7 267,49	4 410,04	4 707,50	2 719,00	2 850,00	4 303,50	3 000
prepravné	0,00	243,00	0,00	0	0	0	250
ocenenie jednotlivcom	98,97	125,00	100,00	70,00	110,20	99,88	100
príspevok na ošatenie	1 828,74	1 828,74	1 998,74	1 690	1 700,00	1 700,00	1 700
reprezentačné	150,00	149,25	150,00	30	148,80	150	150
spolu	18 839,01	18 040,29	19 400,00	12 249,60	12 572,00	18 329,64	19 400

ZPOZ sa pri určovaní odmien riadi Poriadkom odmeňovania Mesta, ktorý stanovuje odmenu 8,- € pre jedného účinkujúceho za jeden obrad trvajúci priemerne 45 minút.

Členovi ZPOZ prislúcha podľa poriadku aj odmena vo výške 10,50 €, určená na úpravu zovňajšku v deň konania obradu a ročný paušálny príspevok na ošatenie vo výške maximálne do 100,- € (konkrétny príspevok pre jednotlivého člena sa určuje podľa počtu absolvovaných obradov).

Mesto Stará Ľubovňa z položky všeobecný materiál ZPOZ zabezpečuje kytice na pietne akty kladenia vencov (cca 40,- €), darčeky na privítanie detí (plaketa Moje rodisko je Stará Ľubovňa – 7,68 € a kvet do sumy 2,00 €), darčeky pre jubilantov (v hodnote do 7,00 € + kvet do 2,00 €), darčeky pre novomanželov (do 15,- €), darčeky, ceny, kvety a kytice pri významných podujatiach vo výške maximálne do 25,- € (Cena Mesta, vyhlasovanie najúspešnejších reprezentantov mesta, ocenenia na celoslovenských festivaloch, súťažiach a podobne).

V rokoch 2020 a 2021 bolo čerpanie z rozpočtu pre menší počet uskutočnených podujatí nižšie, no v roku 2022 sa vzhľadom na rastúce ceny darčiekov zvýšilo najmä čerpanie z položky ZPOZ všeobecný materiál. Z tohto dôvodu je potrebné položku ZPOZ – všeobecný materiál navýšiť alebo aspoň vrátiť na hodnotu 4 500 € z roku 2019, spreď pandémie.

PRIESTORY, V KTORÝCH SA KONAJÚ OBRADY ZPOZ

Obrady ZPOZ sa konajú väčšinou v obradnej sieni MsÚ, ktorá bola postavená v roku 1992 a má kapacitu pri doložení stoličiek z galérie maximálne 80 – 100 ľudí. V roku 2018 bola obradná miestnosť vymaľovaná, boli vymenené žiarovky vo veľkom drevenom lustri a časť

elektroinštalácie na elektrické zásuvky. V roku 2019 sa rozšírili a upravili priestory kuchynky (nová podlaha, kuchynská linka, pult, elektroinštalácia) a v roku 2020 sa vymenila podlaha v miestnosti pri obradnej sieni. **V ďalších rokoch ešte bude potrebné pokračovať v rekonštrukcii, zabezpečiť opravu alebo výmenu dlažby, reštaurovanie drevenej plastiky, zabezpečiť doplnenie vhodných reprezentačných stoličiek a kresiel do obradnej miestnosti, a reprezentačnej miestnosti pri obradnej sieni a výmenu nábytku v priestoroch pri obradnej sieni.**

Mimo obradnej siene sa uskutočňujú pietne akty kladenia vencov (pamätník pred Domom kultúry), oslavy výročí organizácií a inštitúcií (podľa miesta konania osláv). vernisáže (Galéria Provinčný dom).

Klienti si žiadajú sobáš aj mimo obradnej siene MsÚ (hrad Ľubovňa, skanzen, v rôznych exteriéroch či reštauračných zariadeniach). Dá sa im vyhovieť len v prípade, že priestor spĺňa podmienky dôstojnosti, ktoré stanovuje Zákon o rodine 36/2005. V roku 2019 bolo Mestským zastupiteľstvom schválené zvýšenie poplatku za vykonanie obradu mimo obradnej miestnosti na 200,- € pre matričný obvod Stará Ľubovňa a 250,- € pre delegované sobáše. V roku 2020 a 2021 sa pre pandemické opatrenia nevyužila možnosť realizovania sobáša mimo obradnej miestnosti ani raz, v roku 2022 to boli 3 sobáše a na rok 2023 sú zatiaľ 2 požiadavky.

ZÁVER

Počas celej existencie ZPOZ v SR aj Občianskeho združenia ZPOZ Človek človeku staroľubovniansky ZPOZ potvrdzuje, že občianske obrady a slávnosti majú v našom meste nielen významnú tradíciu, ale spĺňajú aj vysoké kritériá kvality. Sú dôležitým prejavom úrovne kultúrneho a spoločenského života v našom meste a zároveň výrazom starostlivosti štátu a mesta o občana. Ponúkajú možnosť stáť pri človeku v každej životnej chvíli. Slúžia a vždy budú slúžiť ako forma úcty človeka človeku, ako prirodzená potreba ľudskej spolupatričnosti.

Aj vďaka podpore Mesta Stará Ľubovňa staroľubovniansky ZPOZ organizuje občianske obrady, slávnosti a iné podujatia tak, aby spĺňali požiadavku vysokej empatie, zážitkovosti, jedinečnosti a zároveň, aby jeho členovia dôstojne reprezentovali Mesto Stará Ľubovňa.